

รายการ : หนึ่งสัปดาห์กับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

โดย : นางสาวศิวนัฐภรณ์ นันทะมา นิตกรปฏิบัติการ
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภาิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคห้า)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๖) วรรคสองและวรรคสาม และเพิ่มมาตรา ๑๑ วรรคสี่)

(๔) ยกเลิกลักษณะต้องห้ามบางประการของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ยกเลิกมาตรา ๓๕/๑ (๓) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕/๓ วรรคสาม)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมการพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง (๕) และ (๖) วรรคสองและวรรคสาม เพิ่มมาตรา ๓๖ วรรคสี่ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗ วรรคสอง และมาตรา ๓๗/๑ วรรคสอง)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔/๓ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) และเพิ่มมาตรา ๔๔/๓ วรรคสาม)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (เพิ่มมาตรา ๔๕ (๖/๑) และ (๗ ตี))

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมประเภทรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และการจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือการนำเงินของกิจการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้นไปใช้จ่าย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔ (๙) และเพิ่มมาตรา ๗๔ วรรคสอง)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๗ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๗๙)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๒๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑.๓.๑ กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๑.๓.๒ กำหนดให้ในกรณีที่จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดใหม่ในครั้งที่ ๑ แล้วยังได้ไม่ครบจำนวน และเมื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในครั้งที่ ๒ แล้วยังได้ไม่ครบจำนวนอีก ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นประกอบด้วยจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่จะมีจำนวนสมาชิกไม่ถึง ๒ ใน ๓ ของจำนวนตามมาตรา ๔ วรรคสาม

๑.๓.๓ เพิ่มเติมเหตุแห่งการพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ครอบคลุมกรณีกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๔/๓ วรรคสาม

๑.๓.๔ แก้ไขเพิ่มเติมเหตุแห่งการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง และกำหนดระยะเวลาในการสอบสวนและวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้ง ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำและการประกาศคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด และผลแห่งคำวินิจฉัยดังกล่าวให้ชัดเจน

๑.๓.๕ เพิ่มเติมวรรคสี่ของมาตรา ๑๑ โดยมีเนื้อหาเช่นเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกวรรคสองและวรรคสาม

๑.๓.๖ ยกเลิก (๓) ของมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖

๑.๓.๗ แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดคุณสมบัติเรื่องอายุของผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้นับถึงวันแต่งตั้ง

๑.๓.๘ แก้ไขเพิ่มเติมเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ครอบคลุมถึงการกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๔/๓ ทุกอนุมาตรา เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสาม

๑.๓.๙ กำหนดให้กรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงหรือไม่ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้สอบสวนและวินิจฉัยและประกาศให้ทราบ และให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย และในกรณีที่เป็นผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สิ้นสุด

๑.๓.๑๐ เพิ่มเติมวรรคสี่ของมาตรา ๓๖ โดยมีเนื้อหาเช่นเดิมเพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๖

๑.๓.๑๑ กำหนดให้นำเรื่องการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสามมาอนุโลมใช้กับรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

๑.๓.๑๒ กำหนดให้นำเรื่องการวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสามมาอนุโลมใช้กับเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

๑.๓.๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมข้อยกเว้นที่มีให้ถือว่าเป็นการกระทำอันต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในหน่วยงานของรัฐ ให้ครอบคลุมในกรณีที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล

๑.๓.๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำอันต้องห้ามกรณีการมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีพฤติการณ์เป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม

๑.๓.๑๕ กำหนดให้นำการกระทำอันต้องห้ามกรณีการมีส่วนได้เสียกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๔๔/๓ (๓) มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

๑.๓.๑๖ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการรักษาความสงบเรียบร้อย

๑.๓.๑๗ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

๑.๓.๑๘ กำหนดให้รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดครอบคลุมถึงรายจ่ายที่ต้องจ่ายไปในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งหมด

๑.๓.๑๙ กำหนดห้ามมิให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อการฝักอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธาน

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑.๓.๒๐ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยผู้ว่าราชการจังหวัดให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

๑.๓.๒๑ กำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และขั้นตอนในการดำเนินการสอบสวนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยผู้ว่าราชการจังหวัด และการสั่งให้พ้นจากตำแหน่งโดยรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย

๑.๓.๒๒ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการดำเนินการที่อยู่ระหว่างการสอบสวนตามกฎหมายเดิม ให้ดำเนินการได้ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๑.๓.๒๓ กำหนดบทเฉพาะกาลให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้ง

๑.๓.๒๔ กำหนดบทเฉพาะกาลให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้มีตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ถูกระงับการปฏิบัติราชการหรือหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้ง

๑.๓.๒๕ กำหนดให้การออกกระเปียบกระทรวงมหาดไทยสามารถกำหนดให้คุ้มครองการจ่ายเงินที่ได้จ่ายไปแล้วโดยสุจริตและเป็นไปตามหนังสือสั่งการหรือหนังสือกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทยได้

ในคราวการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ ในวันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา จำนวน ๒๔ คน กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

หากท่านผู้ใดประสงค์รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้เพิ่มเติม กรุณาติดตามได้ที่ www.senate.go.th หรือสอบถามได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภาและหน่วยประสานงานราชการวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕